

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

walla, äro å nyo satte i godt stånd, och at den ena af dem håller prof, i närmaste grad, med den ryktbaræ Medewi brunn.

Desutom är strax härwid, på Lundebräcka ågor, en furbrunn uttagen, hwilken åger swagare, dock ganska god halt, at profwen nog likna Kamlösa bruns, hwilken med stor förmån kan nyttjas af de brunsgäster, för hwilka Daggetofsta watten funnas wara allför starka.

De brunsgäster, som i tid anmäla sig, kunna få spisning och husrum när wid brunnarne.

Brunsdrifningen börjas här den 1 Juli för innewarande år.

Handler Bure.

Man wäntar, at i nästa wecka få närmare uplysning om en ny orsak til det förändrade hellsorwaret. Myaste historien förmåter, at en qwarnstensk som legat någon tid på Källebornen, igenstoppat ådrorna, samt at qwarnstensögar blifwet af någon nidingsweckare tiltäpt.

Rundgöresser.

De som ännu ej afhentat, hos Lectorn, Herr Magister Beyer, sina tilhöriga Exempelar af des utgifna Iwversättning, upwise med alraförsta sine pränumerations-sedlar. Exemplaret kostar både med och utan pränumeration 3 Dal. Silfwerin.

Hos Fabricqueuren Burman, boende på Sillegatan, finnes en wacker Bureau för Fruntimmer, med sorgylt arbete och beslag.

Götheborgska Magasinet.

Lördagen, den 28 Junii 1760.

Kyrko-tidningar.

Följer nu, bland annat, innehållet af selswa Synodal-disputationen: hwilken handlat om Döden.

I början wises, at människo-lifwet är en wandring, hwilken dageligen närmar sig åt målet, nämligen den lekamlige döden, som efter vår Författares utstakade begrep, består i handets uplösnung imellan kropp och själ. Wid selswa undersökningen, woro wäl somlige af den tanken, at döden i almänhet intet annat är, än mistning af krafter; somlige, at den är en Skilnad ifrån Gud, och från alla därmed förknippade förmåner, hwartil det timeliga lifwet och hörer. Och detta begrep tyckes ligga fördelt i första dödsshotellen. Men det är snarare, at beskriswa döden i hela sin widd, än at lemna något utmärkande känneteken af död i almänhet, eller af den lekamlige i synnerhet. Hit höra ock de, som förstå genom död i gemen all elände,

de, hwilket innesfattas under mistning af det lekamliga, andeliga och ewiga lifwet: det är hela sydens lön, begrepen uti 1 Mos. 2: 17, öfwer hwilket språk Ambrosii, Augustini, Lutheri och Gerhards förklaringar stämma med vår Författare märkliga öfwerens.

§ 4 S. utmärkes Calobit och Fechtens uttrade misnöge häröfwer: Ty desse lärare förde endast under dödsmitet den andelige och ewige döden: ehuru samma ord i 1 Mos. 3: 3, 19 versar tydes ensfält och allena på den lekamlige döden, och Hebreiska talesättet: **Döden dö;** förekommer i samma mening uti 1 Mos. 26: 11. 2 Mos. 21: 16. Utom detta wete wi, at den lekamlige döden genom synden inkommet, och at Kristus densamme för oss undergådt, ej annorlunda än som alt annat syndastraf. Af den Heliga Skrift underrättas wi, at människjan blifwet skapad, som en bild af den odödellige Guden, med kraft at fortplanta oförgängeligheten; men at döden genom djefwulens afund inkommet, hwadan han bär namn af mandräpare, och har döden i wäld. Emedan nu människjan förföll uti misstroende til Gud, och föragtade des bud, gjorde hon sig i alt affeende saker til döden; och måste därföre den rättsfärdige Guden, som alwisligen lagt hånne et prof af tro och lydna på, fullfölja det utfatta dödsmitet. Hwad, utom dessa rätta och hufwudsafeliga döds-orfaker, hit kan föras, under namn af in- och utwärtas naturliga tilfällen, nämnes i sit egenteliga hufwud-säte, näml. i 15 S. Hådan kom döden öfwer alla människjor, som til själ

själ och kropp hafwa känning af denna Skilsmessa; fastän Jreflaren, som påtaget sig döden för oss, afbrutet des udd, at han de trogne intet skadar.

Som Enoch och Elias undergådt en hastig förwandling, ehuru de blifwet lefwande rykte til himlen; altså blifwa de odödliga witten til et lif efter detta, och de dödas upståndelse. Men at det gådt utom naturens ordning ej mindre med deras dö, ånjupwäckelse, som med sit underliga öde stadfäst Himla-läran, och uppenbarat Guds ära; wifas tydiligen i 6 S: och deras antal stiger til 8. Frågar någon, hwi människjorna dö, sedan Kristus igenom sin dö borttaget döden; så sker det til en kraftig påminnelse om synden och des lön, utom hwilken både Israeliter och Christne skulle, wid alla våra förestälningar, säkre lefwa. Herr Vice-Præsens förestälde ock wid samma fråga, hwad bisfelig utsigter och til förtwislan ledande handelser blifwet til fruktandes, om syndare skolat, utan föregångna brärligheter, lefwande ryckas af djeflar från deras synda-werkstad in i den ofälla Ewigheten, at där emottaga syndalönen. Döden är därför öfwen i timelig affigt en winning: et straf utan twifwel för de otrogne, men de troende en befrielse från alt ondt, och en döer til lifwet, som trostigen läses i 7 S, och i 8de widare rykas; där döden förehålles de trogne, såsom slut på all nöd, sedan Kristus honom i deras ställe undergådt, och helgat dem til tuktan och öfning i ödmjukhet, tro, tålmod och hopp: hwilke borttaga den naturliga dödsångslan, då människjan finner, at ej hon, utan hånnes elände hörer döden til.

Hådan får döden och namn i den Heliga Skrift, än af en sömn, än uplösning, än hyddans aflägning, än wandring ur lekamen, än at vara hemma när Herren. I 9 S omtalas de trognas andeliga död ifrån synden, lagen och werlden; då dårligaste wises, at talesättet **de synden** förekommer i Biblen, dels om Christi lidande och död, hwat med han blotat för synden; dels om de troende, som upwakte från synda-döden, lefwa med Christo, och råtsfärdiggjorde, nu mera wandra i Christi sporr. Här uphöwer lagen, at fördöma och truga dem, som regeras af Guds Ande: medan werlden är dem död, och de werlden.

För lifhet i ämne, talas i 11 S om människliga lifsmålet, som Guds alwisshet afmätt efter Joh. 14: 5, fast ej owillkorligen. De troendes tidiga död gör ej gudomeliga löften om intet, medan längden af lifstiden består ej allena i många år, utan i et fulbordat lopp af wisshet och obefinnad wandel.

Här upräknas de, som i dessa och flera hithörande stycken waret af olika tankar, såsom Pelagianer, Socinianer, Psychopannychiter, Catholiker, Calvinianer, Thnetopnychiter och Aterdöpare. Slutligen förekommer Angelsmannen Afgils underlige tanke i des bok om människans obödelighet på jord. Han tror, at en ifrån den ewiga döden friad själ, äfwen här blef obödelig, om hon med en aldeles fast och tryggelig tro omfattade det af dödens öfwerwinnare gifna löftet i Joh. 6: 50, 51, 52. verfer.

Författaren slutar med Davids och Moses bön:
O, vår Gud! wi äre främlingar och utlän-

länningar för dig, såsom alle wære fäder, m. m.

Carl Magnus Montin.

Widare utdrag af hellska Disputationen kan ej lemnas; men innehållet af hela Acten hafwa Rector Scholæ i Marstrand, Herr Magister Gothenius, och Consistorii Amanuensen, Herr Olof Lindman, så mycket mögeligt waret, uptaget.

Min Herre,

Som näst efter almänne fredsfröjande, enskildt wäldswerkare böra kännas och emottås, wil jag lemna några kännetecken på en wanartig hop, som här i Sverige inrotat sig, fast ej af ägta Swenske ursprung, utan, efter all liknelse, härstammande från Jesuiter och dylike landsförderfwelige Skälmar. De äro en pest för borgerlig sammanlesnad; et utskott af det wärsta i bägge könen. I dag kunna de wara stöfware; i morgon windthundar: och kallas på god Swenska bedragare. Skal man döma om trädet efter frugten, så äro deras trosarticlar följande:

1. At hwad annat folk kallar ära, ärbahet, wett, dygd och skam, bör kallas af dem för blotta greller, som bestå i inbildningen.
2. At de må altid göra af sin wilje en lag, och sin egen nytta til endaste måttet af deras gerningar; så at de ej fråga efter, hwad andre lida, allena de så sit fram.

3. At de utan blingsel må kraffa til sig alla förmåner, och ej unna några åt andre.

4. At split må utfås och underhållas, betjentet tubbas och bestickas, deras egna hustrur beljugas för sine män, och wanhedra sin släkt, allenast af sigter winnas.

5. At de alltid och allestädes må löna godt med ondt; och

6. At, fast öfvertygade om sina laster, de dock ej skola omvända sig.

7. At inga löften skola vara gällande, utan förbindelser nulliteter, otaksamhet en dygd, oförskämndhet en Fylldighet.

8. At de dygdige, ofsyldige och om rättvisan nitiske, skola mest angripas, förföljas, och om mögeligt är, förstöras.

9. At de inom hus må leswa otglade, gapa i fenstren, förtala sine granhar, begabba sine förmän, vara nåswise mot sine jämnlikar, tyranniske mot sine underhafwande, och förargelige mot alla; men utom hus nåtte i kläder, sine i upsyn, smila åt alla, smälta förtret, köpa sig heder, och som tecken til deras magt, alltid följas tätt wid hälarne af en wälfödd gunstling.

10. At de och inge andre äro kloke, ädelmodige och wise; men at den öftriga werlden är kortsynt, arg och bedrägelig.

11. At kärlek til fäderneslandet är blott en öfvermere, ära en bubla, seghet en dygd; och til följa därpå, gå de aldrig i tjenst wid armeer utan i fredstider, icke at fågta, utan at klåda sig; at blifwa begapade

begapade af andre, och begapa sig sjelfwe; men wid rykte om frig, eller något tilstundande fälttåg, slag, eller annat commando, draga de sig undan, taga affsed, behålla sina fälttecken och titlar, dem de utwidga, och prata sedan om bedrifter.

12. At lärdom är en onödig börda, böcker et prat; at lärde män böra undfås, fruntimer wanhedras, deras egna mödear utskämmas, m. m.

13. At minsta motstånd är et förräderi mot deras anseende, i hwilket fall de ej agta någon anständighet, ej heller spara någon arghet och baktal. Dessa kreatur synas mig vara i stånd, at begå alt det onda, som et argt hustru någonsin kan uptänka, och et illakt hierta ingifwa. Däremot äro de oförmögne at förtjena något godt loford; äfwen så obotelige, som oförsonlige, och så begifne på lögn, at de aldrig kunna tros.

Med så ord, och at tala om dem, som de synas, så äro de et naturens utskott, som göra tvårt emot des drift, och strida emot des lagar. Ju mer de weta sig vara på orätta wägen, ju mer gå de fram. Hämnden synes vara deras föda, lasten deras lust, och dygden deras affky.

Om jag gör dem orätt, så måge de sjelfwe rättfärdiga sig, på hwad sätt de kunna. Har jag åter waret billig i mina omdömen, och sådana icke allenast finnas, ibland oss, utan deras antal och tiltager; så är nyttigt, at de blifwa kände, och tjenlige utwägar tagne til at hämma dem, och göra dem allmänt bekante för werlden.

Fabler *

Til Läsaren.

När sanning lysar i sin dag,
 Och ej af några skär täckes,
 Bli'r synen af des strålar swag,
 Och sinnet för des hot försträckes.
 Fördenskul sagor kommet opp,
 Som sebolåran sinaktlig göva,
 At man til ända måtte föra
 Et sält och nögsamt lefnadslopp.

Min värde läsare! ho du äst,
 Med gunstigt öga anse detta,
 Det batar dig, i sanning, måst,
 Och kan min hafda möda lätta;
 Inför en alman rätt jag står,
 Låt se du värddar så min heder,
 Som jag hos dig nu lägger neder,
 At ingen af oss klaga får.

Til Lasterna.

Jag med de wapen rustar mig,
 Som dygd och tänkegäfwa gifwer.
 Då har jag Seger-Herre blifwet,
 När ingen last kan dölsa sig.

* Om Författaren til dessa Fabler tåktes gifwa sig til
 kända; så torde jag hafwa något, utom talfågeller,
 at förtro honom.

Men til at er förödda platt,
 Kan ingen magt tillräkkelig wara:
 Fördenskul er fördömda Para
 Förtjent en ewig plågo-natt.

Til Momus.

Det ej förringar eller adlar,
 Om du mig gillar eller tadlar,
 Men et allena jag begär,
 Förän af dig jag assistet tager,
 Hur kan i stalen wara dager,
 När fördom njuter fristad där?

I. Fabel.

En Räf, som går at wänstap göra
 Med Gåsen, som han gjort förtret,
 Får oförmärkt en Höna höra,
 Den läckert han at nyssa wet.

Men när han fälter åter måter,
 Och sig en ängslig upsyn tar,
 Med all sin slughet han förgäter,
 At han kring nosen fjädrar har.

När han til Gåsen äntlig hunnet,
 Förlåt, förlåt, sad' han, mit brott,
 Jag har des wigt med smärta sunnet,
 Och därför icke sofwa fått.

Hon, som lart känna falska minnar,
 På honom helt förbitrad är:
 Gack bort, jag det ej tilgiste unnar,
 Som syn för saga med sig bär.

2. Fabel.

Apan, som ej annat wiste,
 Ut at hon war ganska qwick,
 På en gång all blygsel miste,
 Och til thronen kyndig gick.
 Börja där i wårten ståra,
 Om et stort förträffligt djur,
 Af förunderlig natur,
 Som i sagor inlagt åra.
 Och så kamlös war til slut,
 Af tillämpning på sig göra.
 Hermlin ledsen sådant höra,
 Eftertänkligt brister ut:

Du af wett, af dater, fryter,
 Och wil hafwa Årestod;
 Doch altsamman hos dig tryter,
 Utom grufligt öfvermod.
 Råfwen kunde, om han wille,
 Yfwas öfwer qwicka swar,
 Han i Fabler gifwet har,
 Men det strider mot hans snille:
 Och at jag må säga mer:
 Då han där ödödlig blifwer,
 Aldrig agt på dig man gifwer,
 Utom när man dig beles.

3. Fabel.

En Warg, som wille Fåren sluka,
 Men hade lust at rånker bruka,
 Sin Sig sweper in i deras had:
 Han, såsom Får, i hopen bryter,
 Fast han i hjertat hemligt ryter,
 Men här får pipan annat ljud:
 Och Råfwen, som det warse blifwer,
 Af kulan genast sig begifwer,
 Och wisar Wargen, som han war,
 Strax får man detta domslut höra,
 Den som med list wil stada göra,
 Han större list at wånta har.

Meteorologiska Rön ifrån Walda.

April månad hafwer här på orten waret sig lit
 uti ofstādighet. Förändringar af storm och lugu,
 hagel och snö, regn och solken om dagarna, med
 frost om nätterna är denne månaders wissa wäder-
 minne.
 Dessa omskiften hafwa berede jorden, efter öns-
 kan, och gjort hånne tidig til förståndig landman-
 na-stöfvel, så at den, som mera rättat sig, efter na-
 turens tjenst, än wana och fördomar, hafwer i år
 funnat bittida så anfortro jorden sit tilkommande
 bröd.

Den kallaste dag i denne månad, war den 2 April, då Thermometern stod på 9 grader, och den varmaste den 20 och 21, då Thermometern hade stigit til 19 grader.

Lusten i denne månad hafwer waret mera mulet, än klar, och vinden hölt sig merendels imellan W. S. W. och N. N. O. åt nordliga wäderstrefen.

Maj månad begynte sin förste dag med hwitaste vinterkläder, hwilka doch innan middagen aflades.

Hälften af denne månad war nog kall, och vinden imellan N. W. och N. O. torkade nu jorden ansenligen uti 14 hela dagar, som gjorde sänings-tiden behagelig.

Intelligen förde åskan fölben utur lusten, då hon i synnerhet lät starkt höra sig ifrån den 25 til den 28.

Största fölben utwistes af Thermometern den 1 Maj med 13, och största warmen den 28 med 29 grader. Barometern loswar luft och wäderlek, som efter 15 rätt warma dagar, torde blifwa afkylde och låskade med regn och swalkande luft. Annars har wind och wäderlek i denne månad däretinnan waret märkwärdig, at vinden följde Solens gång om dagarna, om föremiddagarna waret östelig, och om eftermiddagarna westelig; men nätterna hafwa waret särdeles lugna, hwilket haft sin goda fördel för landinmanen, at dagg och dimba som wanlat om nätterna, obehindrat fått tjena efter sin mått.

Hjortberg.

Meteo-

Meteorologiska Rön för Maj månad.

Dag	Barom.	Therm.	Wind.	Wäderlek.
1. f.	29,95	+6	S. 0	snö, regn.
e.	,95	+7	S. 0	mulet.
2	,99	+7	N. N. O. 0	klart.
	30,10	+8	N. W. 1	klart.
3	,10	+7	S. W. 1	regn, mulet.
	,20	+7	W. 1	klart.
4	,12	+11	N. 1	klart.
	,18	+11	N. W. 2	klart.
5	,26	+7	D. N. O. 2	klart.
	,26	+8	D. N. O. 1	klart.
6	,16	+11	S. O. 1	mulet.
	,12	+11	D. S. O. 1	mulet.
7	,07	+8	N. O. 1	mulet.
	,14	+9	N. O. 1	mulet.
8	,24	+12	N. O. 1	klart.
	,30	+13	S. O. 1	klart.
9	,33	+10	S. O. 0	klart.
	,20	+11	N. O. 1	halfklart.
10	,20	+12	W. N. W. 0	halfklart.
	,16	+13	D.	klart.
11	,10	+12	W. N. W. 0	klart.
	,05	+13	W. N. W. 0	klart.
12	,18	+12	N. W. 1	halfklart.
	,36	+12	N. W. 0	mulet.
13	,53	+8	N. N. W. 1	klart.
	,53	+12	N. N. W. 1	klart.
14	,49	+12	W. 1	klart.
	,40	+13	S. O. 1	klart.

Dag

Dag	Barom.	Therm.	Wind.	Väderlek.
15 f.	,30	†14	S. S. D. 0	regn.
e.	,22	†14	S. S. D. 0	regn, mulet.
16	,19	†13	S. W. 1 0	mulet.
	,08	†13	S. S. W. 2	mulet, regn.
17	,12	†12	W. N. W. 1	klart.
	,07	†13	W. S. W. 1	klart.
18	29,92	†13	S. 0	regn.
	,86	†13	S. 0	mulet.
19	,80	†14	S. 1	klart.
	,84	†14	S. 1	klart.
20	,88	†13	S. 0	klart, mulet.
	,98	†13	W. S. W. 0	klart.
21	30,05	†14	S. 0	mulet, klart.
	,02	†14	W. S. W. 0	mulet, regn.
22	29,94	†13	S. D. 1	mulet.
	,92	†13	S. D. 1	mulet.
23	=	=	S. W.	mulet.
24	=	=	S. D.	klart.
25	=	=	D.	klart, halfkl.
26	=	=	D.	halfklart.
27	=	=	S. D.	mul. r. åska.
28	=	=	=	regn.
29	=	=	N. D.	klart, regn.
30	=	=	=	klart.
31 f.	=	=	=	klart.
e. 30,32	†25	S. W. 0.	=	klart.

Swad Nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Göteborgske Wexelcoursen.

Onsdagen, den 25 Junii.

Amsterdam - 59 $\frac{1}{4}$ - - M:K R:mt.

Antkomne äro Skepparne William Andersson ifrån Hull med barlast, tobaksblader och rullebly, Hans Blomhult ifrån Leith med barlast, Magnus Sjögård ifrån Amsterdam med mursten, tafpannor, tunneband och litet packhusgods, Pehr Bengtsson Hanhals ifrån Leith med barlast och tobaksblader, samt Charles Erskine ifrån Dito med barlast.

Utgångne äro Skepparne Hellberg och Berg til Norge med Ostindiskt gods och bränvin, Jacob Ohman til Hamburg med sill, Ralph Lewins, Nathew Norman til Berwick, John Lamb til Dronnie, Jöns Simonsson til Nantes, John Gordon Dumfries, med järn och bräder, And. H. Hagman til Amsterdam med järn, James Brodie til Assabon med järn, bräder och Ostindiske waror.

Små Kyrko-tidningar.

I Dystra församlingen dödd Wiesens Enka, 74 år gammal.

I Kron-

I Kronhus = Församlingen födt i barn: Döbe
Stadstrumslagaren Nils Holm, 63 år gammal, af
håll och stung, Anders Roberg, 22 år, af watten-
fot. Soldaten af Merikes och Wärmelands Re-
gemente, Olof Petersson Breberg, af durchlopp-

Rundgbresler.

Bok-uctionen, som utfattes at hållas hos Herr
Magister Nordblom, inställes, för mellankomman-
de orsaker, til den 27 Augusti.

Nästkommande Lisdag, som är den 1 Julii blif-
wer på denna Stadens Auctions-kammare försäl-
et parti, så wäl sammanmalet som frädt rågmjöl,
nyligen från Norköping ankommet, hwilket förut
kan beses hos Herr Christian Arwidson.

Om någon åstundar at tilhandla sig en wäl byggd
och belägen gård, han behagade sig hos Herr Johan
And. Lamberg annåla, och åswen där om köpet
accordera. På samma ställe finnes nyligen in-
kommet finsiktat frädt rågmjöl och ganska goda
confect-rusin i keukor, samt bruneller i askar til köps.

Zwänne hela Fräsehemman, belagne tått wid
hwatandra fem ottondels mil ifrån Alingsås, tillika
med en mjölkvarn och säg, som gå hela året, utom
skog och fiske, äro sale til den som wäl betalar dessa
nätta egendommar, hwilka kunna bätres beses i orten,
än här widlöftigare beskriswas.

Angifwes til salu hos Handelsmannen Herr And.
Barthengren nyligen inkommen säpa af bästa sort-
ten, eller den så kallade Gryniga, emot billigt pris.

Rättelser. S. 360, r. 18, står al parti: läs
al pari; s. 372, r. 3, står 3: läs 30; s. 395, r. 8,
står säker: läs osäker.

Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 5 Julii 1760.

Wälmente tankar om Skogsfötsel *.

Så ostridigt det är, at wårt kära Fädernesland,
igenom den milda förhynens styrelse, en nå-
dig Swerhers wisa förfatningar, och wälsinnade
Inbyggares förnuftiga tiltag, enhet, ömnickt tiltager
i allahanda upodling, så angeläget är det ock, at
wi i tid påtänke de säkraste medel, hwarigenom så
goda anstalter kunna bära sig, och blifwa nyttiga
för efterwerlden. Denna gången går jag förbi
de flere grenar, som med granlagenhet böra anses
på et grönskande Riks-träd, såsom Gudsfruktan,
lärdom, fria konstler, handel, sjöfart, åkerbruk, ängs-
fötsel, bergwerk, fabriquer, fiskerier, med mera,
D o och

* Denna wakra afhandling om Skogsfötsel, som Herr
Ryekoherden Ahleöf benäget inlemnar, och Herr Hof-
Secretaren Walmison på några ställen riktat, läser
almånheten så mycket gunstigare anse, som skogarnes
fall är för handen, och wedbristen häromkring allför
tydeligen rönes.